КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра філософії та методології науки
Навчально-науковий інститут права
Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана з навчальної роботи
Володимир ПАСЬКО
_____
«28» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

для студентів

галузь знань	**С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»**
спеціальність	**С6 «Географія та регіональні студії»**
освітній рівень	**магістр**
освітня програма	**«Африканістика»**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестр	**2**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**іспит**

Викладачі: **Лідія СИДОРЕНКО,** *доктор філософських наук, професор кафедри філософії та методології науки філософського факультету*
Олеся ХАРЧЕНКО, *кандидат юридичних наук, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права навчально-наукового інституту права*
Сергій ЗАПОТОЦЬКИЙ, *доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.

КИЇВ – 2025

Розробники:
Лідія СИДОРЕНКО, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та методології науки філософського факультету
Олеся ХАРЧЕНКО, кандидат юридичних наук, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права навчально-наукового інституту права
Сергій ЗАПОТОЦЬКИЙ, доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри країнознавства та туризму

_____ проф. Ольга ЛЮБІЦЕВА

Протокол № 19 від «27» 06 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 7 від «27» 08 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Наталія КОРОГОДА

«27» 08 2025р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни: сформувати у студентів цілісне уявлення про сучасну методологію наукового пізнання, особливості організації та проведення наукових досліджень у галузі географії та регіональних студій, забезпечити засвоєння методологічних засад і методів географічних досліджень, сформувати практичні навички планування, виконання, представлення та апробації результатів наукових досліджень, а також ознайомити з основами інтелектуальної власності, академічної доброчесності та правового захисту результатів наукової й творчої діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Опанування основами філософії та методами досліджень на бакалаврському рівні
2. Знання теоретичних основ та методів аналізу в географії, країнознавчих та регіонознавчих дослідженнях.
3. Володіти навичками роботи з науковими джерелами, інформаційними ресурсами, географічними даними та цифровими технологіями.

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» складається з трьох змістових частин.

Перша змістова частина присвячений теоретико-методологічним основам наукового пізнання. У ньому розкривається зміст понять «методологія», «методика», «методи дослідження», розглядаються сучасні концепції філософії науки, рівні методології наукового пізнання, структура теоретичного й емпіричного знання, методи наукових досліджень, а також особливості розвитку сучасної науки.

Друга змістова частина висвітлює методологію та організацію географічних і регіональних досліджень. Розглядаються принципи просторового аналізу, особливості організації наукових досліджень у географії та регіональних студіях, підготовки дослідних, зокрема кваліфікаційних робіт і представлення результатів досліджень.

Третя змістова частина присвячений основам інтелектуальної власності. Вивчаються об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності, авторське право і суміжні права, охорона результатів наукової діяльності, академічна доброчесність, питання використання відкритих ліцензій, захисту прав дослідника та комерціалізації результатів наукових досліджень.

4. Завдання (навчальні цілі): Навчальна дисципліна націлена на формування у майбутніх фахівців здатності розв’язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру на ґрунті сучасних методологічних концепцій, принципів та методів наукового пізнання, здійснювати організацію науково-дослідницького процесу та застосовувати сучасні методи географічних і регіональних досліджень, просторового аналізу, геоінформаційних технологій та сучасних інформаційних ресурсів; володіти основами інтелектуальної власності, принципами академічної доброчесності, особливостями правового захисту результатів наукової діяльності та їх використання в освітній і професійній діяльності, зокрема сформувати/поглибити:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК06);
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (ЗК11).
- Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів у сфері географії, регіональних студій та дотичних міждисциплінарних напрямах (СК02);
- Здатність використовувати методи географічних досліджень, аналізу та моделювання із застосуванням ГІС-технологій, просторової аналітики та географічного прогнозування для розв’язання конкретних науково-прикладних проблем регіонального та міського розвитку, природокористування, просторового планування (СК05);
- Здатність здійснювати фахову оцінку документів просторового планування для різного рівня (в тому числі, стратегій, планів розвитку територій), процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню фахову експертизу, оцінювати можливі ризики та загрози (СК07).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		*Методи викладання і навчання*	*Методи оцінювання*	*Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Особливості науки як форми пізнавальної діяльності, соціального інституту та системи знань; структуру сучасного наукового пізнання; основні етапи розвитку науки, типи наукової раціональності, сучасні методологічні концепції, особливості міждисциплінарних досліджень та методологічні засади сучасної географії й регіональних студій.	*Лекції, семінари, самостійна робота*	*тест, оцінювання виконання індивідуального завдання*	*10%*
1.2	Поняття наукового методу, методики та методології; систему загальнонаукових, спеціальних і міждисциплінарних методів дослідження; принципи організації наукового дослідження; особливості застосування кількісних, якісних, просторових, статистичних, картографічних, геоінформаційних та польових методів у географічних дослідженнях.	*Лекції, семінари, самостійна робота*		*10%*
1.3	Етапи організації наукового дослідження, структуру наукової роботи, принципи формування наукової проблеми, об'єкта, предмета, мети, завдань, гіпотези, методів дослідження; сучасні концептуальні підходи до дослідження просторових процесів, територіальних систем і регіонального розвитку.	*Лекції, семінари, самостійна робота*		*10%*
1.4	Основи права інтелектуальної власності, авторського права та суміжних прав, принципи академічної доброчесності, правила академічного цитування, особливості правової охорони результатів наукових досліджень, порядок використання об'єктів інтелектуальної власності в освітній та науковій діяльності.	*Лекції, семінари, самостійна робота*		*10%*
	Вміти:			
2.1	Аналізувати сучасні наукові концепції та методологічні	*семінари, самостійна*	*оцінювання участі у семінарських заняттях,*	*10%*

	підходи, визначати методологічні засади дослідження, обґрунтовувати вибір методів відповідно до поставленої наукової проблеми.	*робота*	*виконання та захист індивідуального завдання*	
2.2	Планувати та організовувати наукове дослідження, формулювати мету, завдання, об'єкт, предмет, робочі гіпотези, добирати адекватні методи дослідження, критично аналізувати та інтерпретувати наукову інформацію.	*семінари, самостійна робота*		*10%*
2.3	Застосовувати сучасні методи географічних і регіональних досліджень, використовувати просторовий аналіз, картографічні методи, геоінформаційні технології, статистичні методи та інші сучасні інструменти дослідження територіальних процесів і явищ.	*семінари, самостійна робота*		*10%*
2.4.	Оформлювати результати наукових досліджень відповідно до вимог академічної спільноти, здійснювати їх апробацію, готувати наукові публікації, презентації та кваліфікаційні роботи із дотриманням принципів академічної доброчесності та вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності.	*семінари, самостійна робота*		*10%*
3	**Комунікація**			*до 10%*
3.1.	Аргументовано представляти результати власних наукових досліджень, вести професійну наукову дискусію, використовувати сучасні засоби академічної комунікації та цифрові інформаційні ресурси.	*семінарське заняття, презентація, вирішення конкретних задач та ситуацій*	*оцінювання участі у семінарських заняттях, виконання та захист індивідуального завдання*	
3.2.	Ефективно взаємодіяти з членами дослідницьких колективів, брати участь у міждисциплінарних наукових проєктах, дотримуючись принципів академічної етики та доброчесності.	*семінарське заняття, презентація, вирішення конкретних задач та ситуацій*	*оцінювання участі у семінарських заняттях, виконання та захист індивідуального завдання*	
	Автономність та відповідальність:		*підготовка реферату*	*до 10%*
4.1	Самостійно планувати, організовувати та виконувати наукові дослідження, приймати обґрунтовані рішення щодо вибору методології та методів дослідження, нести відповідальність за достовірність	*семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій*	*оцінювання участі у семінарських заняттях, виконання та захист індивідуального завдання, дискурс, іспит.*	

	отриманих результатів.			
4.2	Здійснювати пошук, критичний аналіз, систематизацію та інтерпретацію інформації з різних джерел, використовувати сучасні інформаційні ресурси й бази даних, забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності та вимог щодо захисту прав інтелектуальної власності.	*семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій*	*оцінювання участі у семінарських заняттях, виконання та захист індивідуального завдання, дискурс, іспит.*	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**2.1**	**2.2**	**2.4.**	**3.1**	**3.2.**	**4.1.**	**4.2.**
ПРН 3. Вміти релевантно застосовувати методи географічних та суміжних наук, аналізу та моделювання із застосуванням ГІС-технологій, просторової аналітики та географічного прогнозування для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем географічних та регіональних досліджень	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6. Вміти виконувати індивідуальні й командні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів у сфері географії, регіональних студій та дотичних міждисциплінарних напрямів й презентувати їх, у тому числі у середовищі представників різних сфер та галузей та у міжнародному контексті іноземною мовою [англійською та/або мовами міжнародного спілкування, поширеними у країнах Африки]					+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти та релевантно застосовувати в індивідуальній та командній діяльності засади проєктної діяльності й дослідницько-експертної складової в ній, зокрема здатність писати та презентувати звітно-аналітичні документи, наукові та науково-популярні статті для різних цільових аудиторій					+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами усного опитування й написання письмових контрольних робіт, семінарів, виконання прикладних робіт та індивідуального завдання.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.4 (знання)** – до 10% за кожен;
- результати навчання – **2 (вміння)** - до 40%;

- результати навчання – **3 (комунікація)** - до 10%;
- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** - до 10%

7.2. Організація оцінювання.

У курсі *передбачено 3 змістових частини.* Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських занять. Передбачено виконання творчих аналітично-розрахункових робіт, прикладних занять, розв'язування конкретних задач та ситуацій, передбачене виконання індивідуального завдання, що виконується у формі презентації. Завершується дисципліна **іспитом.**

Упродовж семестру, після завершення відповідних тем, проводяться тематичні письмові контрольні роботи.

Умови допуску до іспиту: рекомендований мінімум для допуску до іспиту – 36 балів. Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж рекомендований мінімум (36 балів) для отримання допуску до іспиту виконують додаткове самостійне завдання (написання реферату).

Підсумкове оцінювання у формі іспиту проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час іспиту – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (60% максимальної кількості балів, відведених на іспит).

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.3. Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самост. робота
Змістова частина 1. «Філософсько-методологічні основи сучасної науки»				
1	**Тема 1.** Наука як сфера пізнання та суспільний інститут. Методологія наукових досліджень	2	2	10
2	**Тема 2.** Методологія сучасного наукового дослідження: принципи, логіка та організація	2	2	10
Змістова частина 2. «Методологія та організація географічних досліджень»				
3	**Тема 4.** Методи географічних досліджень та просторового аналізу	2	2	10
4	**Тема 5.** Організація географічного дослідження: збір, аналіз та інтерпретація даних	2	2	10
Змістова частина 3. «Академічна доброчесність, інтелектуальна власність та наукова комунікація»				
5	**Тема 8.** Академічна доброчесність та інтелектуальна власність у науковій діяльності	2	2	10
6	**Тема 9.** Наукова комунікація та презентація результатів досліджень	2	2	15
РАЗОМ		**12**	**12**	**65**

Загальний обсяг ***90*** *год.,* у тому числі:
лекцій ***– 12*** *год.;*
семінарські заняття – ***12*** *год,*
самостійна робота ***– 65*** *год.*
консультації – ***1*** *год.*

9. Рекомендовані джерела

Змістова частина. «Філософсько-методологічні основи сучасної науки»

Основна:

1. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. для студ. магістр. усіх спец. / за ред. І.С. Добронравової (ч.1), О.В.Руденко (ч.2). К., ВПЦ «Київський університет». 2018. http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html
2. Філософія науки. Підручник для аспірантів. Київ: «Київський університет», 2018. http://www.philsci.univ.kiev.ua
3. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня західна філософія науки. Підручник. К., 2008
4. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. http://www.philsci.univ.kiev.ua
5. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації // Г. Йонас; [Пер. з нім. А. Єрмоленко, В. Єрмоленко]. К.: Лібра, 2001. – 400 с.
6. Сидоренко Л.І. Сучасна наука в контекстах свободи та відповідальності. Режим доступу: http://www.philsci.univ.kiev.ua

Додаткова:

1. Добронравова І.С. Практична філософія науки. Суми: Університетська книга, 2017. Режим доступу: http://www.philsci.univ.kiev.ua
2. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. Кримський С.Б. Під сигнатурою Софії. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008, 718с. С.444-717.
3. Кімарсан Ігор. Що таке трансгуманізм? Режим доступу: https://lviv.com/panoptykum/shho-taketransgumanizm/
4. Кисельов М.М. Біологічна етика в системі практичної філософії Режим доступу; http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html
6. Сидоренко Л.І. Проблеми етики науки в постнекласичному дискурсі. Філософські проблеми гуманітарних наук. Альманах. 2010. № 19. С.121-125.
7. Curry, Patric. On Ecological Ethics: A Critical Introduction [Електронний ресурс] Patric Curry. The Campaing for Political Ecology. 2008. P.123. Режим доступу: http://eco.gn.apc.org/pubs/ethics_curry.html
8. Sahtouris, Ellisabet. Earthdance: Living Systems in Evolution [Електронний ресурс]. P.1 Режим доступу: http://www.ratical.org/LifeWeb/Erthdnce/chapter18.html
11. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас завойовує світ. К., 2018.
13. Апель К.-О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до постконвенціональної моралі. К., 2009.
14. Базилевич В. Д., Ільїн В.В. Метафізика економіки. К., 2007.
18. Жилінська О.І. Науково-технічна діяльність у контексті самоорганізації. К., 2010.
19 Ільїна Г.В. Виклики освітніх інновацій: дитинство в умовах цифрової соціалізації. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Зб. наук. праць. 2018. Вип.2 (21). С. 121-127.
20. Ільїна Г.В. Сучасні виміри проблеми відповідальності в екологічній етиці у контексті управління сталим розвитком // Економіка розвитку. 2012. № 4. С. 52–55.
22. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. К., 2007.
23. Критичне мислення: освіта, творчість, цінності. Монографія. Кремень В. Г., Ільїн В. В., Гальченко М. С., Сакун А. В., Войнаровська Л. І., Ліпін, М.В., Ільїна, Г. В., Федорчук О. А. За ред. В.Г.Кременя. Інститут обдарованої дитини НАПН України, м. Київ, Україна. С. 201-256. URL.: http://lib.iitta.gov.ua/711805/.
24. Рау Й. Принципи політики, відповідальної за майбутнє індустріальної цивілізації. Етика майбутнього / За ред. Г. Майера, С. Міллер. К., 2003. – С. 150-167.
25. Роджерс Е. Дифузія інновацій. К., 2009.
26. Санто Б. Інноваційний саморозвиток. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://iee.org.ua/ua/pub/p24.
27. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге. Львів, 2017.
29. Godin B. Innovation: A Conceptual History of an Anonymous Concept. Project on the Intellectual History of Innovation Working Paper No. 21 2015. – URL: http://www.csiic.ca/PDF/WorkingPaper21.pdf

30. Godin B. The Vocabulary of Innovation: A Lexicon. – URL.: http://www.csiic.caroject on the Intellectual History of Innovation, Paper no. 20, Montreal: INRS. 64p. Paper presented at the 2nd CASTI Workshop, Agder, Norway, October 20, 2014.
31. Ilina H. The Parameters of the Influence of Visual Cognition on the Learning and Thinking Processes. Economics and Education. International Scientific Journal. – Riga, 2017. Vol. 2, Issue 2. –P. 53-58.
32. Science, Technology and Innovation: Intellectual and conceptual histories : [site]. URL: http://www.csiic.ca/en/the-idea-of-innovation/

Рекомендовані джерела

Змістова частина. «Методологія та організація географічних досліджень»

Основна

1. Луцишин П. Територіальна організація суспільства (основи теорії): Навчальний посібник / П. Луцишин, Д. Клімонт, Н. Луцишин. Луцьк, Вежа, 2001. 334 с.
2. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії [навч. посібник]. М. Д. Пістун. К.: Вища шк., 1996. 231 с.
3. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика. О.Г. Топчієв. Одеса, 2005. 632 с.
4. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії [підручник для студ. географ.
5. спеціальностей вищих навч. закладів] О. Г. Топчієв. Одеса: Астропринт, 2009. 544 с.
6. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії [підручник]. О. І. Шаблій. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.

Додаткова

1. Влах М.Р. Історія географії : навч. посіб. М. Р. Влах. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 336 с.
2. Влах М.Р. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібн. для самостійної роботи студентів / М.Р. Влах, Л.І. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 120 с.
3. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія у 2-х т. Михайло Дмитрович Гродзинський. К.: ВПЦ «Київський університет», 2005. т.1. 431 с.
4. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія у 2-х т. Михайло Дмитрович Гродзинський. К.: ВПЦ «Київський університет», 2005. т.2. 503 с.
5. Машков О.А. Графоаналітичний метод багатовимірної класифікації суспільно – географічних об'єктів О. А. Машков, К. А. Нємець. Часопис соціально – економічної географії. – Вип. 8(1). Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. С. 30-35.
6. Машков О.А. Графоаналітичний метод оцінки однорідності розвитку соціогеосистем О.А. Машков, К. А. Нємець. Часопис соціально-економічної географії. Вип. 9(2). Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. С. 39-42.
7. Мезенцев К.В., Когатько Ю.Л. Методи дослідження географії релігій: доцільність використання, систематизація, потенціал картографічного та центрографічного методів. Вісник Київського університету. Географія. К., 2009. Вип. 56. С.31-36.
8. Мезенцев К. В. Методи дослідження в суспільній географії: традиції і новації. К.В. Мезенцев. Економічна та соціальна географія. 2013. Вип. 1(66). С. 31-42.
9. Нємець К. А. Моделювання траєкторії розвитку регіональних соціогеосистем України. К.А. Нємець. Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2009. Вип. 7 (2). С. 66 – 80.
10. Нємець К. А. Методика інформаційного аналізу соціально-економічного розвитку регіонів. К.А. Нємець, О.К. Нємець. Матеріали міжнародної науковопрактичної конференції «Регіон – 2008: стратегія оптимального розвитку», Харків, ХНУ. 2008. С. 242–246.
11. Нємець К.А. Дослідження просторової взаємодії суспільно-географічних об'єктів. К.А. Нємець, Л.М. Нємець, О.К. Нємець. Часопис соціальноекономічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – Вип. 6(1). – С. 20-31.
12. Нємець Л. М. Просторова організація соціально-географічних процесів в Україні [монографія]. Л. М. Нємець, Я. Б. Олійник, К. А. Нємець. Х.: РВВ ХНУ, 2003. 160 с.
13. Олійник Я.Б. Вступ до соціальної географії. Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. К., 2000. 204 с.

14. Олійник Я.Б. Онтологічний статус соціальної географії. Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. Економічна та соціальна географія: Між від. наук. зб.,вип. 48.– К.; Знання, 1999. 145 с.
15. Олійник Я. Актуальні завдання соціальної географії. Я. Олійник. Львівська суспільно-географічна школа: Мат. міжнар. наук. сем. Львів: ЛНУ, 2005. С. 93–98.
16. Паламарчук М.М. Соціально-економічна географія як наука та її значення для сучасної України / М.М. Паламарчук // Український географічний журнал. 1995. №4. С. 7-12.
17. Петлін В.М. Системна природнича географія. В.М. Петлін. Львів: видавничий центр ЛНУ. 2011. 249 с.
18. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми С.П. Сонько. К.: Ніка Центр, 2003. 287 с.
19. Сорока К.О. Основи теорії систем і системного аналізу [навчальне видання]. К. О. Сорока. Харків: Тимченко. – 2005. – 288 с.
20. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії [навч. посіб.]. О. Г. Топчієв. Одеса: Астропринт, 2001. 556 с.
21. Шаблій О.І. Математичні методи в соціально-економічній географії [навч. видання]. О. І. Шаблій. Львів: Світ, 1994. 304 с.
22. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. О. І. Шаблій. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. 744 с.
23. Нємець К.А., Нємець Л.М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу / Навчально-методичний посібник // К. А. Нємець, Л. М. Нємець. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 172 с.
24. Bonnett A. What is geography? A. Bonnett. London: SAGE Publication Ltd, 2008. 168 p.
25. Clifford J. N. Key Concepts in Geography / N. J. Clifford [et al.]. [second ed.]. L: Sage Publications, 2009. 480 p.
26. Fellmann J. Human Geography : Landscapes of human activities / J. Fellmann, A. Getis, J. Getis. [10th ed.]. Boston : McGraw Hill, 2009. 546 p.
27. Holden J. An Introduction to Physical Geography and the Environment / J. Holden. [3th ed.]. N.Y.: Pearson, 2012. 904 p.
28. Research Methods in Geography: A Critical Introduction / [ed. by B. Gomez, J. P. Jones III]. Oxford : Blackwell Published, 2010. 318 p.
29. Blij de H. The Power of Place : Geography, Destiny, and Globalization's Rough Landscape / H. de Blij. Oxford : Oxford University Press, 2008. 296 p.
30. Capel H. Filosofía y Ciencia en la Geografía contemporánea. H. Capel. Barcelona: Ed. Barcanova, 1981. 509 p.
31. Castree N. A Dictionary of Human Geography. N. Castree, R. Kitchin, A. Rogers. Oxford : Oxford University Press, 2013. 592 p.
32. Couper P. A student's introduction to geographical thought: theories, philosophies, methodologies / P. Couper. L. : Sage, 2015. 208 p.
33. Daniels S. The Iconography of Landscape. S. Daniels,20D. Cosgrove. Cambridge : Cambridge Un-ty Press, 1988. 318 p.
34. Devivo M. S. Leadership in American Academic Geography : The Twentieth Century M. S. Devivo. N.Y. : Lexington Books, 2014. — 226 p.
35. Doherty G. The Usborne Geography Encyclopedia with Complete World Atlas / G. Doherty, A. Claybourne. London : Usborne Books, 2010. 400 p.
36. Dunbar G. Geography : Discipline, Profession and Subject since 1870 : An International Survey / G. Dunbar. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 2001. 336 p.
37. Gary L. Geography in America at the Dawn of the 21st Century / L. Gary, G. Willmott, C. Willmott. Oxford : Oxford University Press, 2003. 842 p.
38. Hanks R. R. Encyclopedia of Geography Terms, Themes, and Concepts / R. R. Hanks. Santa Barbara : ABC-CLIO, 2011. 405 p.
39. James P. E. American Geography, Inventory and Prospect / P. E. James, C. F. Jones. [4-th printing ; copiright 1954]. — N.Y. : Syracuse University Press, 1967. 590 p.
40. Kitchin R. The cognition of geographic space / R. Kitchin, M. Blades. London ; N.Y.: I.B.Tauris, 2002. 241 p.
41. Krugman P. R. Increasing Returns and Economic Geography / P. R. Krugman // The Journal of Political Economy. The University of Chicago Press, 1991. Vol. 99. № 3. P. 483-499.

42. Krugman P. R. The Role of Geography in Development / P. R. Krugman // International Regional Science Review. 1999. Vol. 22. № 2. P. 142-161.
43. Kuhn T. The Structure of Scientific Revolution / T. Kuhn. Chicago: University of Chicago Press, 1962. 264 p.
44. Leng S. The Geographical Sciences During 1986-2015 : From the Classics To the Frontiers / S. Leng [et al.]. Singapore : Springer, 2016. 598 p.
45. Maj K. Słownik Geografia / K. Maj, S. Jaszczuk. Kraków : Greg, 2010. 335 s.
46. Martin J. G. American Geographers and Geography : Toward Geographic Science / G. J. Martin. Oxford : Oxford University Press, 2015. 1240 p.
47. Mayhew S. A Dictionary of Geography / S. Mayhew. [5 ed.]. Oxford : Oxford University Press, 2015. 576 p.
48. Peet R. New Models in Geography / R. Peet, N. Thrift. 21L. : Routledge, 2001. 368 p.
49. The Dictionary of Human Geography / [ed. by D. Gregory [et al.]]. [5th ed.]. Oxford : A John Wiley & Sons Ltd, 2009. 1072 p.
50. Tuan Yi-Fu. Humanistic geography / Yi-Fu Tuan // AAG. 1976. Vol. 66. Iss. 2. P. 266-276.
51. Wirth E. Theoretische Geographie : Grundzüge einer Theoretischen Kulturgeographie / E. Wirth. Stuttgart : Teubner, 1979. 336 s.

Інформаційні ресурси

52. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Географія [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://visnyk-geo.knu.ua
53. Вісник Львівського університету. Серія географічна[Електронний ресурс]. Режим доступу : http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/geography/issue/archive.
54. Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://visgeo.onu.edu.ua.
55. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Геологія. Географія. Екологія [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://journals.uran.ua/geoeco.
56. Інститут географії НАН України [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://igu.org.ua.
57. Історія української географії : всеукр. наук.-теор. Часопис [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ukrtur.narod.ru/istoukrgeo/isorukrgeo.htm.
58. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія : Географія [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://econom.chnu.edu.
59. Український географічний журнал [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrgeojournal.org.ua.
60. Часопис соціально-економічної географії [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://periodicals.karazin.ua/socecongeo.
61. Aspects of State of Geography in European higher education. TUNING Geography: a Report of Findings and Outcomes [Electronic resource]. Mode of access: http://www.unideusto.org/tuningeu/subject-areas/geography.html.
62. Department of Geography King's College London [Electronic resource]. Mode of access: https://www.kcl.ac.uk/prospectus/images/assets/Geography%20UG%20module%20details.pdf.
63. Department of Geography, University of Cambridge [Electronic resource]. Mode of access: http://www.geog.cam.ac.uk.
64. Deutsche Digitale Bibliothek [Hilfsmittel elektronisch]. Zugang: https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de.
65. GEOG 101: Physical Geography [Electronic resource]. Mode of access: http://hydro.nevada.edu/courses/geog101/notes/ Chpt01.pdf.
66. Geography Wiki [Electronic resource]. Mode of access: http://geographyexpert.wikia.com.
67. International Festival of Geography [Electronic resource]. Mode of access : http://www.fig.saint-die-des-vosges.fr.
68. International Geographical Union [Electronic resource]. Mode of access : http://igu-online.org.
69. Journal of Geographical Systems [Electronic resource]. Mode of access: http://www.scirp.org/journal/jgis.
70. Journal of Geography, Politics and Society [Electronic resource]. Mode of access: http://www.ejournals.eu/JGPS.
71. National Geographic Society [Electronic resource]. Mode of access: http://www.nationalgeographic.com.

72. Polish Geographical Review [Electronic resource]. Mode of access: http://rcin.org.pl/igipz/dlibra/publication?id=162&tab=3.
73. What is geography (Prepared by The Association of American Geographers (AAG), 2013)? [Electronic resource]. Mode of access : http://www.aag.org/cs/what_geographers_do

Рекомендовані джерела

Змістова частина. «Академічна доброчесність, інтелектуальна власність та наукова комунікація»

Основна:

1. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія. Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, О. В. Жувака. К.: Логос, 2012. – 696 с.
2. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності / за заг. ред. О.П. Орлюк. – К.: НДІІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 262 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. – 6-тє вид., перероб і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К. : Юрінком Інтер, 2019. Т. І. 752 с., Т. ІІ. – 1048 с.
4. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник. О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О.Кодинець, Ю.В.Носік та ін.; за ред. О.П.Орлюк. К.: Інтерсервіс, 2016. 382 с.
5. Основи інтелектуальної власності. К.: «Ін Юре», 1999. – 578 с.
6. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К. : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
7. Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. В.М. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. К. : Парламентське видавництво, 2006. 432 с.
8. Право інтелектуальної власності. Практикум: Навч. Посібник. І. Р. Калаур, Н. Б. Москалюк, І. В. Зайцева-Калаур, Р. В. Якубовський; за ред. Н. Б. Москалюк. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. 216 с.
9. Право інтелектуальної власності : підруч. О.І. Харитонова [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитонової. - Київ : Юрінком Інтер, 2016. 540 с.
10. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. Загальна частина / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., переоб. і доп. К.: Юрінком Інтер, 2010 – 976 с.

Нормативно-правові акти:

Міжнародні документи:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. //Закон України «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) »// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 21, ст.155 (із змінами)
2. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 року – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_124
3. Лісабонська угода про охорону найменувань місця походження товару та їх міжнародна реєстрація 1958 року – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=285856
4. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1981 року – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134
5. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_066
6. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1983 року – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_123
7. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і органів мовлення 1961 року – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_763

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. // Офіційний вісник України від 26.09.2014 — 2014 р., № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125.

Загальне законодавство у сфері інтелектуальної власності:

9. Конституція України //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
10. Цивільний кодекс України – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
12. Кримінальний кодекс України. (ст. ст. 176, 177, 203-1, 216, 229, 239, 232) – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14
13. Митний кодекс України – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
14. Кримінальний процесуальний кодекс України – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17
15. Господарський процесуальний кодекс України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12
16. Кодекс законів про працю України. (ст. ст. 42, 91, 95, 126) – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08
17. Цивільний процесуальний кодекс України – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15
18. Про захист економічної конкуренції. Закон України від 11 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
19. ***Про Антимонопольний комітет України. Закон України від 26 листопада 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472***

Спеціальне законодавство України у сфері авторського права і суміжних прав:

20. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64 (зі змінами).
21. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав. Закон України від 15 травня 2018 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 32, ст.242
22. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва : постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 1995 р. N 532 – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/532-95-%D0%BF

Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності :

23. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32 (зі змінами).
24. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34 (зі змінами).
25. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36 (зі змінами).
26. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164 (зі змінами).
27. Закон України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16 червня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 267 (зі змінами).
28. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями» від 21.07.2020 р.
29. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства» від 21.07.2020 р.